

คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำชี้แจง

ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๖ การจัดทำแผนผัง/แนวทางการดำเนินการตามระเบียบฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะพนักงานสืบสวน คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และ/หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นคู่มือ/แนวทางในการตรวจสอบ (Check List) และประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อความถูกต้อง ครบถ้วนในแต่ละขั้นตอน และเพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในภาพรวม ทั้งนี้ ขอให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษซึ่งเป็นคณะพนักงานสืบสวน คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ และ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาข้อมูลตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๖ ควบคู่กับคู่มือ/แนวทางดังกล่าว จะทำให้การดำเนินการถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
๓. พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗
๕. ระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๖

ระยะเวลาการดำเนินการ

๑. การดำเนินการที่มีการกำหนดระยะเวลาไว้ในขั้นตอนใด ให้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด
๒. กรณีไม่ได้กำหนดระยะเวลา ให้ดำเนินการโดยเร็ว

ผู้รักษาการตามระเบียบ

อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อขัดข้องอันเกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ตามระเบียบฯ ประกอบด้วย “อธิบดี” “รองอธิบดี” “หน่วยงาน” “ของกลาง” “การยึด” และ “การอายัด” เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด

หน่วยงานผู้จัดทำแผนผัง/แนวทาง

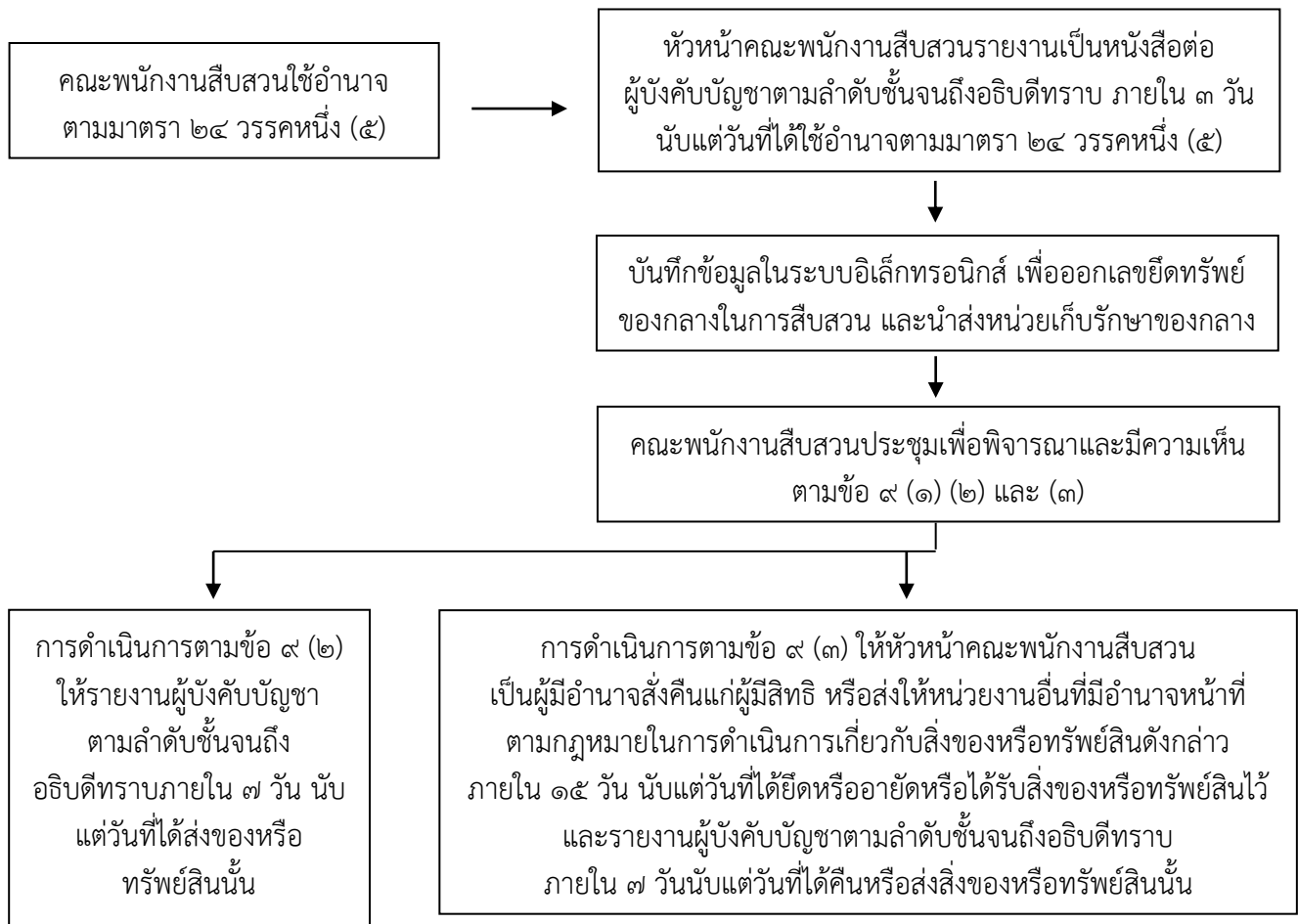
กองกฎหมาย กรมสอบสวนคดีพิเศษ

คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ
พ.ศ. ๒๕๖๖

การใช้อำนาจยึดหรืออายัดสิ่งของหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๒๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ดำเนินการตามมาตรา ๒๔ (๕) ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ต้องพึงเกิดจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ก่อนเสมอ

หมวด ๑ การดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

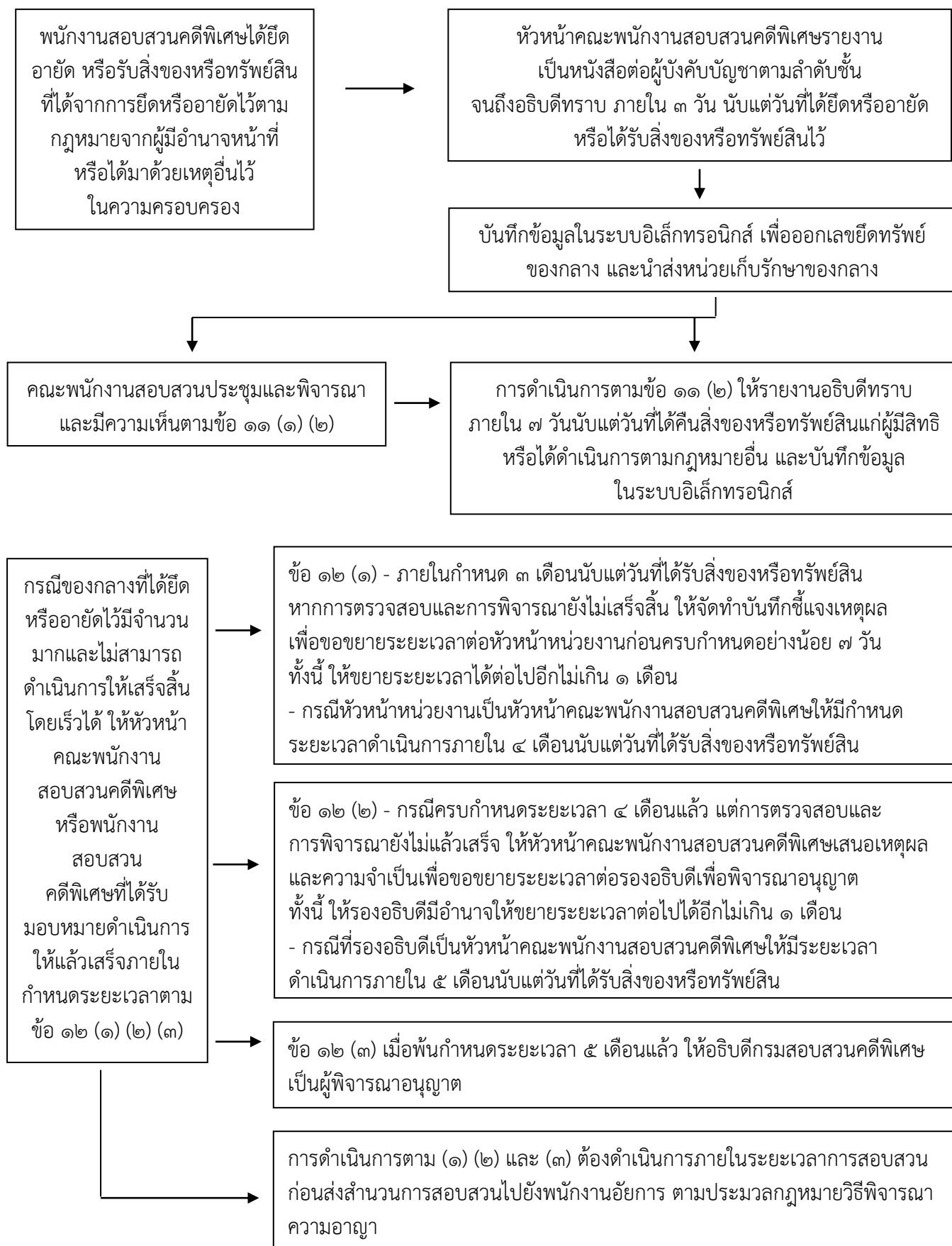
ส่วนที่ ๑ ชั้นสืบสวน

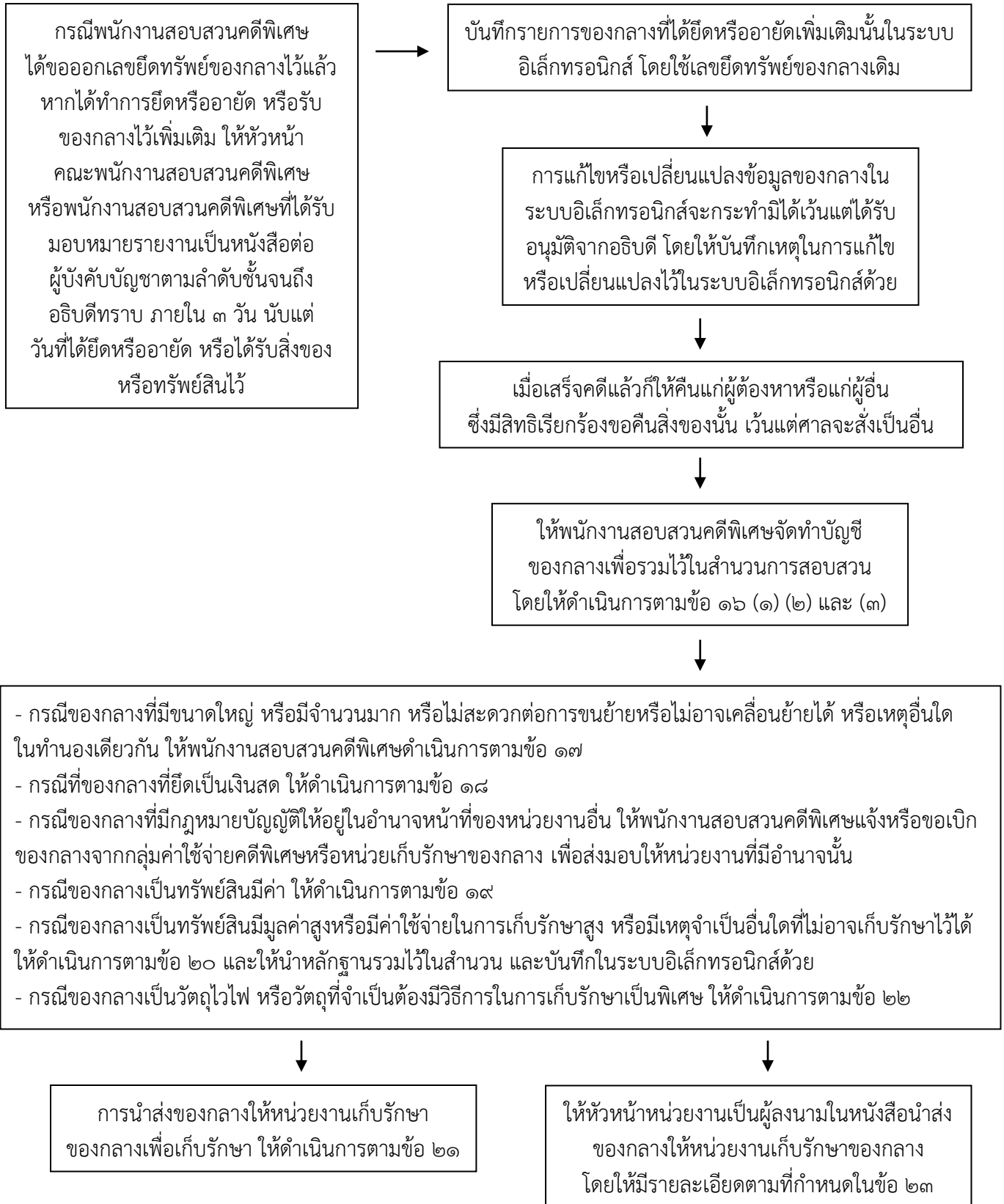

ให้บันทึกข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และหากการตรวจสอบและการพิจารณายังไม่เสร็จสิ้น ให้จัดทำบันทึกชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาต่อหัวหน้าหน่วยงาน ทั้งนี้ หัวหน้าหน่วยงานมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๑ เดือน แต่ต้องไม่เกิน ๓ เดือนนับแต่วันที่ได้อึดหรืออายัดหรือได้รับสิ่งของหรือทรัพย์สินไว้

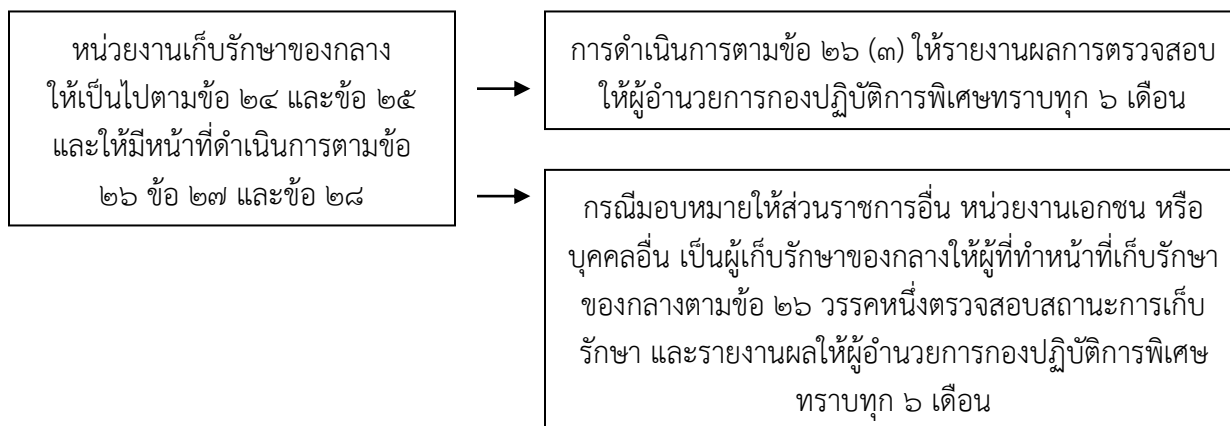
หากสิ่งของหรือทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดมีลักษณะตามข้อ ๑๐ (๑) (๒) (๓) ให้หัวหน้าคณะพนักงานสืบสวนรายงานตามข้อ ๙ พร้อมกับรายงานต่ออธิบดีเพื่อทราบและพิจารณาสั่งการ

ส่วนที่ ๒ ชั้นสอบสวน

ส่วนที่ ๓ หน่วยงานเก็บรักษาของกลาง

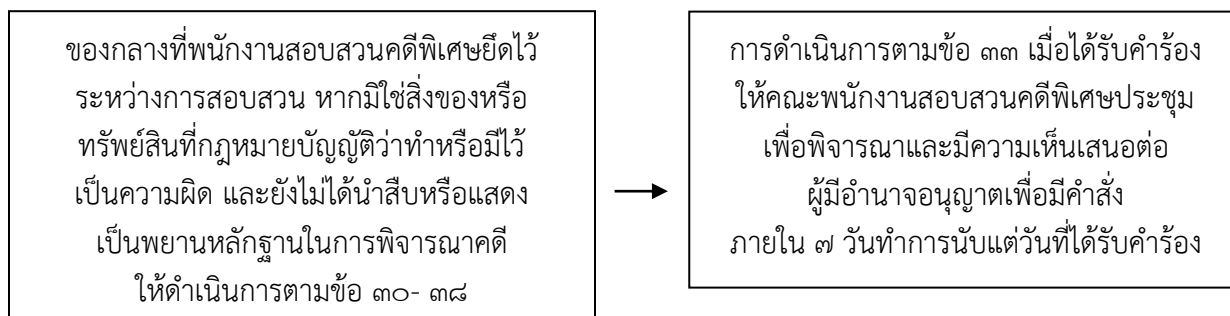

ส่วนที่ ๔ การนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์

อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของกลางออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการนำของกลางออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

หมวด ๒ การคืนของกลาง

ส่วนที่ ๑ การคืนของกลางเพื่อไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่ ๒ การคืนของกลางระหว่างดำเนินคดี (ชั้นสอบสวน ชั้นพนักงานอัยการ ชั้นศาล)

- ระหว่างดำเนินคดี หากคณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ประชุมและพิจารณาแล้วเห็นว่าของกลางนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการสอบสวน การพิจารณาของพนักงานอัยการ และการพิจารณาคดีของศาล และมีใช้สิ่งของหรือทรัพย์สินซึ่งทำหรือมีไว้เป็นความผิด ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือเป็นของกลางที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๙
- การดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานหรือรองอธิบดี ให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้อคืนทรัพย์สินของกลาง

- กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกคน หรือพนักงานอัยการมีความเห็นไม่ขอริบทรัพย์สินของกลางใด และแจ้งให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ให้คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการตามข้อ ๔๐
- ให้คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษประชุมและพิจารณามีความเห็นภายใน ๑๕ วันนับแต่ทราบคำสั่งของพนักงานอัยการ
- การดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานหรือรองอธิบดี ให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้อคืนทรัพย์สินของกลาง

- กรณีศาลพิพากษายกฟ้องผู้ต้องหาทุกคน หรือพิพากษาคดีโดยไม่มีคำพิพากษาเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลางที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษเก็บรักษาไว้ ให้คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการตามข้อ ๔๑
- ให้คณะพนักงานสอบสวนคดีพิเศษประชุมและพิจารณามีความเห็นภายใน ๑๕ วันนับแต่ทราบคำสั่งของพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้รับคำร้อง
- การดำเนินการของหัวหน้าหน่วยงานหรือรองอธิบดี ให้รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงอธิบดีเพื่อทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้อคืนทรัพย์สินของกลาง

ส่วนที่ ๓ การคืนของกลางเมื่อคดีเสร็จเด็ดขาดหรือคดีถึงที่สุด

- ภายใต้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การคืนของกลาง ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔)
- กรณีของกลางที่ไม่ทราบตัวผู้มีสิทธิจะได้รับของคืน ให้ประกาศหาเจ้าของภายใน ๕ ปีนับแต่วันประกาศ โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๔๒ (๒)
- กรณีของกลางอย่างอื่นที่ปรากฏตัวผู้มีสิทธิจะได้รับตามกฎหมายแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่มารับของไป ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๒ (๓)

ของกลางที่พนักงานอัยการขอให้ศาลสั่งริบ เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดเกี่ยวกับของกลาง ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๓ (๑) (๒)

กรณีศาลมิได้มีคำสั่งเกี่ยวกับของกลาง ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๔

หมวด ๓ การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางเมื่อคดีเสร็จเด็ดขาดหรือในคดีที่ถึงที่สุด

การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางเมื่อคดีเสร็จเด็ดขาดหรือในคดีที่ถึงที่สุด
ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในคดีที่ถึงที่สุด

ของกลางในคดีที่ขาดอายุความและไม่มีคำพิพากษาเกี่ยวกับของกลาง ให้หัวหน้า
หน่วยงานหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ได้รับมอบหมายเสนอความเห็นต่อ
อธิบดีเพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามความเหมาะสม

หมวด ๔ การดำเนินการเกี่ยวกับของกลางเฉพาะประเภท

ของกลางประเภทอื่น ๆ ที่มีบทบัญญัติกฎหมายให้ดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะ
ให้ดำเนินการตามข้อ ๔๗

หากกรณีของกลางใดที่ยังไม่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อตกลงกำหนด
วิธีการดำเนินการไว้ ให้เสนออธิบดีพิจารณาสั่งการโดยเร็ว ตามข้อ ๔๘

การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับของกลางตามระเบียบนี้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์
หากระบบอิเล็กทรอนิกส์ยังไม่สามารถดำเนินการได้
ให้งดดำเนินการไปพลางก่อนจนกว่าจะสามารถดำเนินการได้ ตามข้อ ๔๙

หมายเหตุ

๑. พนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษพิจารณาข้อมูลตามระเบียบกรมสอบสวนคดีพิเศษ
ว่าด้วยวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๖
ควบคู่กับคู่มือ/แนวทางฉบับนี้ จะทำให้การดำเนินการถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๒. การดำเนินการใดมีแบบฟอร์มกำหนดไว้ ให้ดำเนินการตามแบบฟอร์มท้ายระเบียบฯ
๓. กรณีมีข้อสงสัย สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ กองกฎหมาย โทร. ๕๑๗๐๙